

Sygnatura akt VI Ka 101/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **4 marca 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grażyna Tokarczyk

Sędziowie SSO Marcin Schoenborn (spr.)

SSO Grzegorz Kiepusa

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Andrzeja Zięby

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2016 r.

sprawy skazanego **K. C.** ur. (...) w Z.

syna M. i M.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 26 listopada 2015 r. sygnatura akt II K 798/15

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 440 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. uchyla zaskarżony wyrok w pkt 4 w zakresie, w jakim obejmuje orzeczone wyrokami wydanymi w sprawach Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt II K 937/10, Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt II K 1243/10, Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich sygn. akt II K 1265/10 zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz orzeczone wyrokami wydanymi w sprawach Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich sygn. akt II K 1265/10 i Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt II K 1243/10 kary grzywny i w tej części sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Strzelcach Opolskich do ponownego rozpoznania;
2. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 2 w ten sposób, że dodatkowo zalicza skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 1 okres 16 dni odpowiadający wykonanej w części grzywnie orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt VI, o który to okres postanowieniem Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 10 grudnia 2015 r. sygn. akt V Ko 5539/15 skrócono wykonanie orzeczonej tym samym wyrokiem kary pozbawienia wolności;
3. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
4. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 101/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 4 marca 2016 r. w całości

Skazany K. C. już po 1 lipca 2015 r. wniósł o wydanie wobec niego wyroku łącznego obejmującego wyroki wydane w sprawach II K 937/10, III K 735/11, II K 892/11, II K 1229/11 i II K 602/13.

Ostatecznie przedmiotem postępowania objętych zostało siedem dotychczasowych skazań K. C. w następujących sprawach karnych:

- Sądu Rejonowego w Zabrzu sygn. akt II K 937/10
- Sądu Rejonowego w Zabrzu sygn. akt II K 1234/10
- Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich sygn. akt II K 1265/10
- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 735/11
- Sądu Rejonowego w Zabrzu sygn. akt II K 892/11
- Sądu Rejonowego w Zabrzu sygn. akt II K 1229/11
- Sądu Rejonowego w Zabrzu sygn. akt II K 602/13

W związku z tym Sąd Rejonowy w Zabrzu wyrokiem łącznym z dnia 26 listopada 2015 r. sygn. akt II K 798/15 połączył skazanemu K. C. na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 27 lipca 2011 r. sygn. akt III K 735/11 oraz karę 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 17 stycznia 2012 r. sygn. akt II K 1229/11 i wymierzył mu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1), na poczet której w oparciu o art. 577 kpk zaliczył mu okres zatrzymania w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt III K 735/11 w dniu 23 marca 2011 r. (pkt 2). Nadto wskazał, iż pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania (pkt 3). Z kolei na mocy art. 572 kpk umorzył postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym wyroków: Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 22 listopada 2010 r. sygn. akt II K 937/10, Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 13 stycznia 2011 r. sygn. akt II K 1243/10, Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich z dnia 16 lutego 2011 r. sygn. akt II K 1265/10, Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 10 października 2011 r. sygn. akt II K 892/11 i Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 30 maja 2013 r. sygn. akt II K 602/13 (pkt 4). W końcu na mocy art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa (pkt 5).

Osobistą apelację od tego wyroku złożył skazany. Zaskarżając orzeczenie w istocie w całości i zarzucając nieobjęcie węzłem kary łącznej pozbawienia wolności również kar jednostkowych tego rodzaju orzeczonych w sprawach II K 892/11, II K 602/13 i II K 937/10, a także powołując się na postanowienie Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 10 grudnia 2015 r. sygn. akt V Ko 5539/15 dotyczące zmniejszenia kary w sprawie II K 1229/11, domagał się przynajmniej zmiany zaskarżonego wyroku i wymierzenia kary łącznej na zasadzie absorpcji z połączenia kar pozbawienia wolności powołanych przez niego we wniosku o wydanie wyroku łącznego.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje.

Apelacja skazanego okazała się skuteczną o tyle, iż w następstwie jej wywiedzenia i stwierdzenia z urzędu w granicach zaskarżenia innej postaci naruszenia prawa materialnego, niż podnoszona w środku odwoławczym, a także potwierdzenia ujawnienia się zasygnalizowanej już w środku odwoławczym nowej okoliczności wskazującej na niekompletność rozstrzygnięcia opartego o art. 577 kpk, kwestionowany wyrok należało, orzekając również z wykorzystaniem uregulowania art 440 kpk:

5. uchylić w pkt 4 w zakresie, w jakim obejmuje orzeczone wyrokami wydanymi w sprawach Sądu Rejonowego w Zabrzcu sygn. akt II K 937/10, Sądu Rejonowego w Zabrzcu sygn. akt II K 1243/10, Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich sygn. akt II K 1265/10 zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz orzeczone wyrokami w sprawach Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich sygn. akt II K 1265/10 i Sądu Rejonowego w Zabrzcu sygn. akt II K 1243/10 kary grzywny i w tej części sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Strzelcach Opolskich jako właściwemu funkcjonalnie z mocy art. 569 § 1 kpk, gdyż to on wydał w dniu 16 lutego 2011 r. ostatni wyrok skazujący w pierwszej instancji orzekający kary podlegające łączeniu w dalszym postępowaniu,

6. zmienić w pkt 2 w ten sposób, że dodatkowo zaliczyć skazanemu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 1 okres 16 dni odpowiadający wykonanej w części grzywnie orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Zabrzcu sygn. akt II K 1229/11, o który to okres postanowieniem Sądu Rejonowego w Zabrzcu z dnia 10 grudnia 2015 r. sygn. akt V Ko 5539/15 skrócono wykonanie orzeczonej tym samym wyrokiem kary pozbawienia wolności.

Ewidentnym było dla Sądu odwoławczego, iż zaskarżony wyrok zapadł z obrazą art. 85 kk w jego poprzednim brzmieniu, które miało zastosowanie zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396). Na naruszenie tego przepisu w istocie wskazywał również skarżący. Doszukiwał się go jednak z innej przyczyny, niż ta która doprowadziła do stwierdzenia przez Sąd odwoławczy uchybienia polegającego na obrazie przywołanego przepisu prawa materialnego. Twierdził bowiem skazany, że wszystkie wyroki powołane przez niego we wniosku wszczynającym niniejsze postępowanie nadają się do połączenia i wymierzenia mu jednej kary łącznej pozbawienia wolności ze względu na przedmiotowo-podmiotowe związki zachodzące pomiędzy przestępstwami, których one dotyczyły, konkretnie ich podobieństwo wynikające z kierowania pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości, stanowiące niekiedy również, a w jedynym przypadku wyłącznie, przejaw niestosowania się do orzeczonego przez sąd środka karnego. Oczywiście nie od tego rodzaju przesłanki ustawa karna w art. 85 kk w jego poprzednim brzmieniu uzależniła wydanie wyroku łącznego i orzeczenie nim kary łącznej, a nawet przy odpowiednim jego stosowaniu z mocy art. 90 § 2 kk także m.in. łącznego zakazu prowadzenia pojazdów.

Zgodnie z dyspozycją art. 85 kk warunkiem orzeczenia kary łącznej jest, aby sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Zauważenia przy tym wymaga, iż chociaż zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznego wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnych przestępstw, to jednak wyrokiem „pierwszym” może być również wyrok wydany później (po nim), a więc drugi, czy jeszcze dalszy, w zależności od układu procesowego (por. wyrok SN z 1 sierpnia 2007 r., IV KK 195/07, LEX nr 296718). Ten pierwszy wyrok stanowi zatem punkt odniesienia przy dokonywaniu oceny, które z przestępstw objętych kolejnymi wyrokami pozostają w zbiegu uzasadniającym połączenie węzłem wyroku łącznego. Nie ma natomiast żadnych przeszkód prawnych, aby utworzyć kolejną grupę obejmującą skazania za czyny popełnione zanim zapadł kolejny „pierwszy wyrok” - oczywiście „pierwszy” z punktu widzenia tej kolejnej grupy przestępstw (por. wyrok SN z 21 stycznia 2008 r., V KK 212/07, LEX nr 377209).

Sąd Rejonowy przyjął, iż owym pierwszym chronologicznie wyrokiem było orzeczenie wydane w sprawie o sygn. akt III K 735/11 zapadłe w dniu 27 lipca 2011 r., a jednocześnie nie wiedzieć czemu dostrzegając, że przed tą datą K. C. popełnić miał jedynie przestępstwa, za które został prawomocnie skazany w w/w sprawie oraz w sprawie II K 1229/11, gdy przed 27 lipca 2011 r. bezsprzecznie dopuścił się również czynów, za które został skazany w sprawach II K 937/10, II K 1265/10 i II K 1243/10 (k. 46).

Najistotniejsze jest jednak to, wyrok w sprawie II K 735/11 pod żadnym względem za jedyny pierwszy chronologicznie uchodzić nie mógł, skoro przed nim wobec skazanego zapadały również wyroki w sprawach II K 937/10, II K 1243/10, II K 1265/10, a pierwszym z nich był wyrok w sprawie II K 937/10 z dnia 22 listopada 2010 r.. Co więcej przed tą datą skazany popełnił aż trzy przestępstwa, konkretnie 19 sierpnia 2010 r., 28 września 2010 r. i 26 października 2010 r., a co do których wyroki skazujące wydawane były odpowiednio w sprawach II 937/10, II K 1265/10 i II K 1243/10. Przy czym za przestępstwa popełnione 28 września 2010 r. i 26 października 2010 r. wymierzone zostały mu samoistne

grzywny (odpowiednio 130 stawek dziennych, która została już wykonana i 70 stawek dziennych, oczekująca jedynie na wykonanie w formie zastępczej kary pozbawienia wolności), a więc też podlegające łączeniu kary jednorodnej. Zgodnie zaś z art. 92 kk obowiązującym do 30 czerwca 2015 r. i mającym też zastosowanie z mocy art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396), orzeczeniu kary łącznej wyrokiem łącznym nie stoi na przeszkodzie, że poszczególne kary wymierzone za zbiegające się przestępstwa zostały już w całości lub w części wykonane (por. uchwałę 7 sędziów SN z 9 czerwca 2006 r., I KZP 11/06, OSNKW 2006/7-8/64). Poza tym za wszystkie trzy wspomniane wyżej czyny wymierzone zostały skazanemu terminowe zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów, co o tyle jest istotne, że zgodnie z art. 90 § 2 kk w razie orzeczenia za zbiegające się przestępstwa zakazów tego samego rodzaju sąd stosuje odpowiednio przepisy o karze łącznej, a zatem obowiązany jest orzec łączny taki zakaz.

W konsekwencji powyższego rzeczywiście jednak w kolejnym zbiegu realnym w rozumieniu art. 85 kk pozostawały przestępstwa, których dotyczą wyroki wydane w sprawach II K 735/11 i II K 1229/11. Pierwsze z tych orzeczeń zapadło 27 lipca 2011 r.. Nie może zaś budzić wątpliwości, że czynów popełnionych 23 marca 2011 r. i 3 lipca 2011 r. skazany dopuścił się już po 22 listopada 2010 r., a więc dacie wydania wyroku w sprawie II K 937/10. Istotnym jest również, że za te przestępstwa wymierzone zostały skazanemu podlegające łączeniu kary pozbawienia wolności.

Z żadnym innym przestępstwem nie mogły natomiast się zbiegać przestępstwa popełnione przez K. C. w dniu 4 sierpnia 2011 r. oraz 30 maja 2013 r., za które został skazany odpowiednio w sprawie II K 892/11 i sprawie II K 602/13, a w których wyroki zapadały odpowiednio 10 października 2011 r. i 2 grudnia 2013 r.. Czyn z 4 sierpnia 2011 r. popełniony został bowiem po 27 lipca 2011 r.. Natomiast przestępstwa popełnionego w dniu 30 maja 2013 r. skazany dopuścił się już po 10 października 2011 r..

Wbrew więc temu, co twierdził skazany, zachodziły warunki do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności w pkt 1 zaskarżonego wyroku jedynie z połączenia tego rodzaju kar orzeczonych wobec skazanego w sprawach II K 735/11 i II K 1229/11. Z tych też względów nie mogło budzić wątpliwości, że kary te nie podlegały łączeniu z żadnymi innymi karami pozbawienia wolności wymierzonymi dotychczas skazanemu. Prawidłowo zatem rozstrzygnięcie o karze łącznej zawarte w zaskarżonym wyroku ukształtowane zostało z połączenia kar 2 lat pozbawienia wolności i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy mógł ją orzec zgodnie z art. 86 § 1 kk w rozmiarze od najwyższej z łączonych kar do ich sumy, a więc wymiar orzekanej kary łącznej musiał się zawierać w przedziale od 2 lat pozbawienia wolności do lat 3. Sąd meriti orzekł karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Jej wymiar nie narusza więc prawa materialnego. Orzeczonej kary łącznej nie sposób też traktować jako niewspółmiernie rażąco surowej. Wymierzona została przy zastosowaniu zasady asperacji (częściowej kumulacji), a więc jej wymiar nie odpowiada ani najsurowszej z łączonych kar, ani też sumie podlegających łączeniu kar. Sąd Rejonowy przekonująco wskazał przy tym, dlaczego za właściwy uznał taki właśnie wymiar kary łącznej. Niewątpliwie związki przedmiotowo-podmiotowe zbiegających się przestępstw nie dawały podstaw do ukształtowania kary łącznej wedle zasady absorpcji, nawet jeśli chodziło o czyny popełnione w odstępnie niewiele ponad trzech miesiący. Trafnie przywołano, że stosuje się ją wyjątkowo i to jedynie wtedy, gdy przestępstwa objęte realnym zbiegiem przestępstw wskazują na bliską więź przedmiotową i podmiotową, są jednorodnej i popełnione zostały w bliskim związku czasowym i miejscowym, stanowiąc jeden zespół zachowań sprawcy, objęty jednym planem działania, mimo godzenia w różne dobra osobiste (por. wyrok SA w Szczecinie z 7 marca 2013 r., II AKa 1/13, LEX nr 1293731). Ma więc ona zastosowanie, gdy związek podmiotowo-przedmiotowy zbiegających się przestępstw jest tak ścisły, że upodabnia je do jednego przestępstwa jak w przypadku pomijalnego zbiegu przestępstw lub ciągu przestępstw, gdy nie potrzeba podwyższać progu represji karnej (por. wyrok SA w Krakowie z 20 września 2012 r., II AKa 168/12, KZS 2012/10/39). Niczego takie nie można zaś powiedzieć o popełnionych 23 marca 2011 r. i 3 lipca 2011 r. czynach, z których pierwszy wedle jego opisu, a abstrahując od jego kwalifikacji prawnej, polegał na kierowaniu pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości w warunkach uprzedniego skazania za takie przestępstwo, drugi zaś polegał jedynie na niestosowaniu się do orzeczonych przez sąd zakazów prowadzenia pojazdów mechanicznych. Nawet jeśli w obu przypadkach skazany jako kierujący motywowany był niechęcią do przestrzegania ograniczeń, jakie na nim ciążyły, to pamiętać należy, że różne były jednak ich źródła. W dniu 23 marca 2011 r. skazany będąc w stanie nietrzeźwości nie zastosował się do wynikającego

z art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym nakazu trzeźwości, jaki obowiązuje każdego kierującego pojazdami. Z kolei w dniu 3 lipca 2011 r. jawnie zlekceważył, aż trzy obowiązujące go z mocy orzeczeń sądów zakazy prowadzenia pojazdów mechanicznych. Poza tym te jego przestępne zachowania rozegrały się na terenie dwóch miejscowości, przyległych do siebie Z. i G.. Ponadto jak najbardziej zasadnie wskazał Sąd Rejonowy, że w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy rzeczywście zdecydowanie niekorzystnego dla skazanego znaczenia przy wymiarze kary łącznej zyskiwać musiał wzgląd na potrzebę prewencyjnego oddziaływania kary w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popołnienie w sumie przez skazanego aż siedmiu przestępstw i to na przestrzeni niespełna 3 lat, musiało być istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym obecnie za orzeczeniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy zasady absorpcji, czy nawet zasady częściowej kumulacji w wysokości zbliżonej do minimum (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 września 2001 r., II AKa 154/01, Prok.i Pr. z 2002 r. z.4, poz. 26, wyrok SA w Warszawie z dnia 12 lipca 2000 r., II AKa 171/00, OSA z 2001 r., z. 2, poz. 5). Zbiegające się przestępstwa, za które wymierzone kary zostały połączone węzłem kary łącznej, to w dorobku skazanego czwarte i piąte z kolei przestępstwo, po których jeszcze dwukrotnie wkroczył w konflikt z prawem, po raz ostatni na tyle poważnie, że wymierzona została mu aż kara 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Słusznie więc Sąd Rejonowy te okoliczności uwypuklił dla uzasadnienia orzeczonej kary łącznej w pkt 1. Stanowią one bowiem nad wyraz dosadny argument świadczący o prawidłowym jej ukształtowaniu. Większego znaczenia w kierunku postulowanym przez skarżącego nie mogły odegrać natomiast okoliczności zaistniałe już po wydaniu poszczególnych poprzednich wyroków, a dotyczące zachowania skazanego w zakładzie karnym (por. wyrok SN z dnia 1985 r., II KR 245/85, OSNKW 1986/5-6/39; wyrok SA w Krakowie z dnia 26 kwietnia 1994 r., II AKr 26/94, KZS 1994/5/14). Nie sposób bowiem przeceniać znaczenia zachowania skazanego w okresie jego pobytu w warunkach izolacji, gdy wcześniej w warunkach wolnościowych powracał po wielokroć na drogę przestępstwa, nie przejmując się tym, że jako osoba nietrzeźwa nie może kierować pojazdami mechanicznymi w ruchu lądowym, a nawet jawnie ignorując orzeczone wobec niego w związku z tego rodzaju uprzednimi naruszeniami prawa sądowe zakazy prowadzenia pojazdów, choć oczywiście należało też dostrzec pozytywy związane z zaangażowaniem K. C. w proces resocjalizacji poprzez pracę i uczestnictwo w programie profilaktyczno-edukacyjnym z zakresu uzależnień pod nazwą „Nie używam” i w programie psychoedukacyjnym dla sprawców przestępstw z art. 178a kk pod nazwą „Piłeś nie jedź...” (k. 22). Nie mogły one jednak przesłonić wskazanych powyżej okoliczności dalece negatywnie świadczących o skazanym, które wymagają niewątpliwie odpowiednio dłuższej izolacji w warunkach więziennych dla utrwalenia na przyszłość zachodzących u niego pożądaných zmian w stosunku do reguł obowiązującego porządku prawnego. Stąd też deklarowana refleksja skazanego nad dotychczasowym nagannym trybem życia, w najmniejszym stopniu orzeczeniu kary łącznej w rozmiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności się nie mogła sprzeciwiać, gdy wcześniej nie wyciągnął on skutecznie pożądaných wniosków z uprzedniej karalności. Tymczasem z karą rażąco niewspółmiernie surową będziemy mieć doczynienia wtedy, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można byłoby przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzona przez Sąd pierwszej instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego. Nie chodzi przy tym o każdą ewentualną różnicę co do jej wymiaru, ale o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzona nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - „rażąco” niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (por. wyrok SN z 2 lutego 1995 r., II KRN 198/94, OSNPP 6/1995, poz. 18).

Z oczywistych względów, a to już tylko ze względu na łączenie kar o charakterze bezwzględnym, nie zachodziła potrzeba choćby rozważenia możliwości zastosowania względem skazanego dobrodziejstwa instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej z pkt 1 (art. 89 § 1 i 1a kk). Poza tym sięgnięcie po nią nie byłoby dopuszczalne i z tego względu, że jej wymiar przekraczał 2 lata.

Tym samym nie sposób się było doszukać jakiegokolwiek powodu, który karę łączną orzeczoną przez Sąd Rejonowy w pkt 1 zaskarżonego wyroku, nakazywałby klasyfikować w kategorii kar niewspółmiernie surowych i to w stopniu rażącym.

Sąd Okręgowy zatem w pełni zaakceptował wysokość i charakter wymierzonej skazanemu przez Sąd Rejonowy tejże kary łącznej.

Nie został również obrażony przez Sąd Rejonowy przepis prawa procesowego przy rozstrzygnięciu z powołaniem się na art. 577 kpk kwestii zaliczenia na poczet kary łącznej okresu rzeczywistego pozbawienia wolności skazanego w sprawie II K 735/11.

Nie mniej w odniesieniu do tego rozstrzygnięcia ujawniła się nowa okoliczność, która zgodnie z kierunkiem zaskarżenia nakazywała Sądowi Okręgowemu jego zmodyfikowanie w celu dostosowania do zmienionych ustaleń faktycznych, bez czego zaskarżony wyrok w tym zakresie z niekorzyścią dla skazanego uchodziłby za oczywiście niesprawiedliwy. W dniu 10 grudnia 2015 r., a więc już po wydaniu zaskarżonego wyroku, Sąd Rejonowy w Zabrzu orzekając w postępowaniu wykonawczym na zasadzie art. 71 § 2 kk skrócił skazanemu okres wykonywania łącznej kary pozbawienia wolności ze sprawy II K 1229/11 o 16 dni odpowiadające wykonanej w części karze grzywny wymierzonej w tej samej sprawie na podstawie art. 71 § 1 kk, a więc akcesoryjnie obok kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem. Stało się to koniecznym w następstwie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, skutkującego tym, że grzywna nie podlega wykonaniu, a jeśli została wykonana choćby w części, to kara pozbawienia wolności ulega skróceniu o okres odpowiadający liczbie uiszczonych stawek dziennych z zaokrągleniem w górę do pełnego dnia. Niewątpliwie wynikający z powyższej decyzji krótszy okres wykonywania kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie II K 1229/11 powinien zostać uwzględniony przy wykonywaniu kary łącznej pozbawienia wolności ukształtowanej również ze wspomnianej kary jednostkowej, o czym musi też przekonywać odpowiednie stosowanie przy wydawaniu wyroku łącznego art. 71 § 2 kk, co nakazuje art. 92 kk in fine. Po temu służyło dokonane w ramach korekty zaskarżonego wyroku uzupełnienie rozstrzygnięcia z pkt 2 o wspomniany okres 16 dni.

Uchybieniem, do sanowania którego we własnym zakresie nie poczuwał się natomiast uprawnionym Sąd odwoławczy, było natomiast uwzględnione poza granicami zarzutów środka odwoławczego, a przez to wymagające reakcji w trybie art. 440 kpk z powodu oczywistej niesprawiedliwości orzeczenia, którego utrzymanie na przyszłość rodziłoby skutki przewidziane w art. 17 § 1 pkt 7 kpk, niedostrzeżenie przez Sąd Rejonowy z obrazą prawa materialnego, że zaistniały również podstawy do wymierzenia skazanemu kary łącznej grzywny z połączenia tego rodzaju kar orzeczonych w sprawach II K 1265/10 i II K 1243/10, a także łącznego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych z połączenia tego rodzaju zakazów orzeczonych w sprawach II K 937/10, II K 1265/10 i II K 1243/10. W takim zakresie błędnie więc w oparciu o przepis art. 572 kpk Sąd I instancji umorzył postępowanie, a nie może budzić wątpliwości, że nie dotyczy ono jedynie kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami wydanymi w sprawach II K 937/10, II K 892/11, II K 602/13, jeśli uwzględni się również opisany w części wstępnej zaskarżonego wyroku zakres przedmiotowy niniejszego postępowania i treść rozstrzygnięcia z pkt 4 odwołującą się nie do konkretnych kar, lecz całych wyroków, w tym tych, którymi orzeczone zostały jedynie kary grzywny (sprawy II K 1265/10 i II K 1243/10). Sąd Rejonowy zgodnie z art. 570 kpk był zaś uprawniony z urzędu rozszerzyć przedmiot postępowania zakresłony wnioskiem skazanego o wydanie wyroku łącznego, co niewątpliwie uczynił.

Jakkolwiek zgodnie z art. 437 § 2 kpk zasadą jest, że Sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, a może go uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk, art. 454 kpk lub jeżeli zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, nie mniej w konkretnych realiach niniejszej sprawy należało doszukać się jednego z tych wypadków uniemożliwiających już teraz wydanie orzeczenia kończącego postępowanie w zakresie, w jakim dotknięte było ono obrazą art. 85 kk. Przeszkodą ku temu była reguła ne peius z art. 454 § 1 kpk, która stosowana w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego musi się sprzeciwiać orzeczeniu wobec skazanego kary łącznej, czy też łącznego zakazu, gdy w pierwszej instancji umorzono postępowanie. Gdyby interpretować inaczej wspomniany przepis art. 454 § 1 kpk, a więc w istocie wykluczać możliwość jego stosowania w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, w tego rodzaju sprawie, w której po przeprowadzeniu rozprawy zapadłoby postanowienie umarzające postępowanie, czy to z braku warunków do wydania wyroku łącznego (art. 572 kpk), czy też z powodu ujawnienia się ujemnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 7 kpk w postaci rei iudicatae, rolą sądu odwoławczego, stwierdzającego potrzebę i konieczność wydania

wyroku łącznego choćby z powodu naruszenia obu przepisów prawa procesowego, nie mogącego się więc w takiej sytuacji powołać na wskazaną w art. 437 § 2 kpk in fine konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, byłoby po raz pierwszy wydać takie orzeczenie w następstwie zmiany zaskarżonego postanowienia, a więc rozstrzygnąć również o konkretnym wymiarze kary łącznej i niekiedy również jej charakterze. Byłoby ono jednak z chwilą wydania prawomocne. Nie zawsze też podlegałoby zaskarżeniu w trybie kasacji, do wniesienia której uprawniona byłaby strona. Takie stosowanie prawa procesowego ewidentnie naruszałoby gwarantowaną art. 176 ust. 1 Konstytucji RP dwuinstancyjność postępowania. Wątpliwym byłoby też, czy taki tryb procedowania zapewniłaby sprawiedliwe rozpatrzenie sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Dokonując zatem prokonstytucyjnej wykładni art. 454 § 1 kpk należało dojść do wniosku, iż sprzeciwiał się on reformatoryjnemu orzekaniu przez Sąd odwoławczy w zakresie, w jakim dostrzeżono wadliwość pkt 4 zaskarżonego wyroku i nakazywał w tej części jego uchylenie oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Dodać należy, iż wskazane częściowe uchylenie zaskarżonego wyroku w żadnym razie nie przełamywało kierunku zaskarżenia na korzyść skazanego, który na orzeczeniu kary łącznej grzywny może też zyskać choćby to, iż nie będzie musiał odbywać w rozmiarze aż 35 dni kary zastępczej pozbawienia wolności za grzywnę orzeczoną w sprawie II K 1243/10, a w przyszłości, jeśli się uwzględni, że najsurowszą z grzywien podlegających łączeniu już wykonał (ze sprawy II K 1265/10 w ilości 130 stawek dziennych), może też liczyć, że ewentualna kara zastępcza za niewykonaną w całości karę łączną grzywny nie będzie surowszą od powyżej przywołanej tego rodzaju kary. Co się zaś tyczy łącznego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, trzeba zauważyć, że jego nawet najsurowszy dla skazanego wymiar w myśl art. 86 § 1 kk w zw. z art. 90 § 2 kk, a więc 7 lat, uwzględniając dotychczasowe okresy wykonywania podlegających łączeniu zakazów jednostkowych przypadające na czas z przedziału od 19 sierpnia 2010 r. do 27 lipca 2013 r. i od 15 października 2013 r. do 22 listopada 2014 r., i tak będzie musiał być w pozostałym zakresie wykonywany w czasie, w którym jednocześnie wobec K. C. wykonywany będzie przynajmniej niepodlegający łączeniu zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w rozmiarze 6 lat orzeczony w sprawie II K 892/11, wykonywany dotychczas od 12 listopada 2011 r. do 27 lipca 2013 r. i od 15 października 2013 r. do 22 listopada 2014 r.. Poza tym nie można wykluczyć orzeczenia łącznego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych odpowiadającego rozmiarem temu orzeczonemu w wymiarze 4 lat sprawie II K 937/10, który niemal w całości został już wykonany od 19 sierpnia 2010 r. do 27 lipca 2013 r. i od 15 października 2013 r. do 22 listopada 2014 r., od kiedy to skazany jest do dziś nieprzerwanie pozbawiony wolności jako osoba odbywająca kary pozbawienia wolności (por. 43 § 2 kk w jego poprzednim brzmieniu oraz art. 43 § § 2 i 2a kk w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r.)

Sąd Rejonowy w dalszym postępowaniu obowiązany jest uwzględnić powyższe uwagi Sądu odwoławczego, a także respektować wynikający z art. 443 kpk zakaz reformationis in peius czyniący niedopuszczalnym pogorszenie sytuacji skazanego względem tej, jaka wynikała z uchylonego orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe, a także nie znajdując innych uchybień, które miałyby wpływ na treść zaskarżonego wyroku i skutkowały jego oczywistą niesprawiedliwością, nadto tych, o których mowa w art. 439 § 1 kpk, Sąd odwoławczy zaskarżony wyrok w pozostałej części utrzymał w mocy.

Rozstrzygając natomiast o kosztach w związku z wydaniem również orzeczenia kończącego postępowanie, Sąd Okręgowy uznał za zasadne zwolnić skazanego od ponoszenia wydatków w postępowaniu drugoinstancyjnym po myśli art. 624 § 1 kpk, a to z uwagi na dotychczasowy i przewidywany okres jego izolacji.